

† CASIAN,
din darul lui Dumnezeu,
Arhiepiscop al Dunării de Jos

*Preacucernicilor și preacuvioșilor slujitori
ai sfințelor altare, cinului monahal,
și tuturor binecredincioșilor creștini,
frați și surori în Domnul
din Arhiepiscopia noastră,
har, pace sfântă și bucurie luminoasă pascală,
iar de la Noi arhierească binecuvântare.*

*Hristos a înviat!
Adevărat a înviat!*

Ne-a chemat și în acest an Hristos, Domnul vieții Veșnice, Cel Înviat din morți „a treia zi după Scripturi”¹, pe toți cei de aproape și de departe să primim, la miezul nopții întunecoase, Lumina! „Veniți de primiți Lumina!” este mesajul izvorât din lumina ce a izbucnit, a țâșnit din adâncul Mormântului în care a fost așezat cu Trupul, „adormit ca un muritor”², Dătătorul de viață și Domnul!

Lumina, pe care tocmai am primit-o din lumânarea pascală, așezată în mâinile sfințiților slujitori este aceeași, „ieri, azi și în

1. Crezul ortodox, art. 5.

2. Luminânda Paștilor la „Utrenia Învierii din noaptea Sfințelor Paști”, în *Penticostar*, E.I.B.M.O., București, 2012, p. 22.

veci³, lumina lui Hristos, care „luminează tuturor⁴ și pe care niciodată întunericul n-a reușit s-o stingă în istorie, întrucât ea este purtătoare de har, de putere și de bucurie a vieții veșnice. Ea este de la Sfântul Mormânt! Este lumina care a inundat, iată, de câteva ore bune, cerul și pământul, sosită, prin credință, prin așteptarea noastră și prin darul lui Dumnezeu, de la Ierusalim până la noi, în suflete și în inimi, dar și în chip concret, în lumânarea pascală a fiecăruia dintre noi! Toți, prin credință, prin viață sfințită și prin dragoste înmulțită suntem purtători ai luminii Învierii Domnului, cu încredințarea că devenim și misionarii vieții veșnice, de la suflet la suflet, de la om la om, de la biserică acasă și de acasă spre lumea noastră, pe care o vedem acum în chip luminos, armonios și frumos, ca pe o unică familie, întrucât „astăzi, toate s-au umplut de lumină, și cerul, și pământul, și cele de dedesubt“⁵.

Deodată cu harul ceresc al luminii Învierii, ne putem orienta spre a vedea, mai concret, în ea, pe Cel ce este viu, „Lumina lumii“, pe Domnul Hristos, în noi și între noi. Mântuitorul Hristos ne ajută să vedem și Sfânta Sa Cruce pe care preoții o poartă lângă lumânarea pascală, întrucât „... a venit prin Cruce, bucurie la toată lumea“⁶! Înțelegem deci că Domnul Înviat ne-a ridicat pe fiecare de pe crucea suferințelor personale și ne-a dăruit lumina vindecătoare și puterea Sa, biruitoare a păcatului și a morții, de Sfintele Paști! Dar prin lumina pascală, mai vedem

3. Evrei XII, 8.

4. Din Liturgia Darurilor mai înainte sfințite, numită și a Sf. Grigorie Dialogul, în *Liturghier*, E.I.B.M.O, București, 2012, p. 301.

5. Stihiră de la Cântarea a III-a din „Canonul Învierii“, în *Penticostar*, ed. cit., p. 14.

6. Cântare de după Sinaxar, la „Utrenia Învierii din noaptea Sfintelor Paști“, în *Penticostar*, ed. cit., p. 20.

încă o mărturie a Învierii Domnului, și anume: **sfânta icoană pascală**. Ea este purtată, ca și Sfânta Lumină și Sfânta Cruce, de pe Sfântul Altar afară, în fața noastră, a tuturor, spre a ne orienta mai bine și a-L vedea pe Domnul în icoana cu Sfânta Cruce, în lumina vieții veșnice, coborând până în adâncul iadului întunecat, spre a elibera din „robia morții“ pe cei care erau ținuți acolo.

Astfel și celor din iad, ca și celor din morminte, Hristos Cel Înviat din morți le împărtășește darul vieții. De aceea, am mărturisit cu toții, de mai multe ori, Adevărul Învierii: „*Hristos a Înviat din morți, / Cu moartea pe moarte călcând / Și celor din mormânturi, / Viață dăruindu-le*“⁷.

Preaiubiți frați și surori în Domnul,

Să încercăm, acum, a privi cu ochii luminați de lumina pascală, pe Mântuitorul și Luminătorul vieții noastre, îndeosebi în sfânta icoană a Învierii Sale, atotprezentă, aici, dar și în sfintele biserici, în casele noastre și, mai ales, în inimile noastre!

Prin lumânarea pascală, cu ochiul cel lăuntric al credinței, de la iubiții tineri și tinere până la înțelepții și mărturisitorii credincioși și credincioase de toate vârstele, să încercăm să pătrundem, împreună, în taina icoanei, prin care Îl apropiem, mai concret, pe Domnul Hristos Înviat din morți.

Cum preabine știm, sfintele icoane sunt reprezentări de persoane sfinte, luminoase, asemenea unor „ferestre“ aducătoare de lumină de Sus, dar mai ales de la Persoanele sfinte cerești și, de aceea, sunt și mângâietoare în încercări și în suferințe. Sfintele

7. Troparul Învierii.

icoane fac prezente aceste Persoane sfinte în viața și în casele noastre: Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Maica Domnului și toți Sfinții. Ele sunt asemenea „ochilor“ permanent deschiși de la Cer spre noi, spre a ne vedea încurajați și ajutați în încercări. Sunt aiodoma „urechilor“ permanent deschise, spre a purta strigătele noastre de ajutor, spre Cer. Sunt precum „mâinile“ permanent întinse, spre a ne ridica din decăderi și neputințe. Sunt ca un „balsam“ de prezențe cerești, luminate de candelile aprinse, prin care razele Luminii divine, căldura iubirii milostive și darul vindecării ni se împărtășesc tainic. Astfel, singurătatea este înlocuită cu prezențe atoaate-binefăcătoare nouă, încât și casa devine, tainic, o „icoană“, o „biseriță“, pe „fereastra“ căreia se prelinge aceeași lumină a Învierii.

În icoana Învierii Domnului este zugrăvită și arătată, spre cinstire, nouă, tuturor, Taina Iubirii fără de margini a Preasfintei Treimi pentru lume, așa cum deslușit citim în Sfânta Evanghelie: *„Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat, ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică“*⁸.

Fiul S-a răstignit pe Cruce *„pentru noi, oamenii și pentru mântuirea noastră (...) și a înviat a treia zi, după Scripturi“*⁹. În Crezul apostolic ni se împărtășește adevărul coborârii Domnului în momentul Învierii Sale din morți, cu Trupul Său plin de lumină și de slavă, purtând Sfânta Cruce, până în iad. Acolo lovește cu Sfânta Cruce „porțile de aramă“ ale întunericului, zdrobește „lanțurile“ morții, care-i țineau legați pe toți strămoșii noștri, începând cu protopărinții Adam și Eva, și anunță biruința vieții veșnice.

8. In. III, 16.

9. Crezul ortodox, art. 3 și 5.

Sfântul Pavel, ca și Sfântul Ioan Gură de Aur, cunoscând prin descoperire sfântă și prin credință taina „*omorării morții și începătura altei vieți, veșnice*“¹⁰, exclamă, pentru totdeauna, adâncul de nepătruns al Tainei Învierii Mântuitorului: „*Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința? Înviat-a Hristos și tu ai fost nimicit. Sculatu-S-a Hristos și au căzut diavoli. Înviat-a Hristos și se bucură îngerii. Înviat-a Hristos și viața stăpânește*“¹¹.

Acest moment sacru este preluat, mai întâi, în rugăciunile de la Sfânta Liturghie, pentru a ne ajuta să gustăm, de fiecare dată, din „Izvorul vieții veșnice“, încă de aici, de pe pământ, după cum citim: „*În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe tron împreună cu Tatăl și cu Duhul ai fost, Hristoase*“¹²... Iată cum ni se descoperă Taina apropierii Preasfintei Treimi de noi, cei căzuți în întunericul păcatului din care se naște moartea! Hristos Domnul Cel Înviat din morți ne înlătură și durerea despărțirii de cei apropiați, atunci când îi așezăm în mormânt. Prin Înviere, mormântul nu mai este doar locul așezării trupului spre putrezire, ci lăcaș binecuvântat, străjuit de Crucea Domnului, prin care a biruit moartea și, astfel, „*cei morți întru Hristos vor învia întâi*“¹³, „*împreună cu El*“¹⁴.

10. Stihiră de la Cântarea a VII-a din „Canonul Învierii“, în *Penticostar*, ed. cit., p. 20.

11. Sf. Ioan Gură de Aur, „Cuvânt de învățătură în sfânta și luminata zi a slăvitei și mântuitoarei Învieri a lui Hristos, Dumnezeul nostru“, în *Penticostar*, ed. cit., p. 25

12. Tropar rostit de preot la căderea Sfintei Mese din timpul cântării Imnului Heruvimic și la așezarea Cinstitelor Daruri pe Sfânta Masă, la Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur și a Sfântului Vasile cel Mare, în *Liturghier*, ed. cit, pp. 130, 160, 165, 235, 239.

13. I Tes. IV, 16.

14. II Tim. II, 11.

Aceste mărturii ale credinței drepte și sfinte reprezintă însăși temelia vieții noastre, căci „*dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este credința voastră!*“¹⁵. Însă noi avem încredințarea Domnului privind viața veșnică: „*Cel ce crede în Mine viu va fi, de va și muri*“¹⁶. Icoana Învierii consfințește, arată și propovăduiește acest mare adevăr.

Precum Mântuitorul este arătat plin de lumină, purtând Crucea și coborând la iad, spre a-i ridica pe cei căzuți „*în latura și-n umbra morții*“¹⁷, tot așa îl ridică, de mâini, ca pe Adam și pe Eva, pe fiecare dintre noi, cei ce cădem în „*valul necredinței*“, în deznădejde, în frica de moarte și, mai ales, în neputința de a ierta pe fratele, pe aproapele nostru, pe tot omul.

Această suferință a urii, a violenței și a răului îndreptat spre noi, prin păcat, ori spre semenii noștri, prin răutate, întunecă viața noastră și așează în suflete și între noi iadul pământesc. Și din această tragică suferință ne scoate Domnul, căci prin iubirea Lui milostivă, la Înviere se împrăștie întunericul și se lovește moartea până în adâncul iadului: „*Învie Dumnezeu, se risipesc vrăjmașii Lui (diavolii) și să fugă de la fața Lui cei ce-L urăsc pe El. Precum se stinge focul, să se stingă; cum se topește ceara de la fața focului (...)*“¹⁸.

Acest mare dar al Învierii Domnului, oglindit în icoane, este oferit de Sfânta Biserică, „*stâlp și temelie a Adevărului*“¹⁹ tuturor credincioșilor, atât pentru a cinsti pe Domnul, Biruito-
rul iadului și al morții, dar și pentru a ne bucura de prezența

15. I Cor. XV, 17.

16. In. XI, 25.

17. Mt. IV, 16.

18. Ps. LXVII, 1-2.

19. I Timotei III, 15.

Dătătorului vieții veșnice în fiecare suflet, între noi, în casele și în lumea noastră.

Iubiților,

Am amintit de prezența Mântuitorului, de Înviere, în Icoana reprezentativă a vieții veșnice, tocmai pentru a nu uita că tot anul acesta, Sfântul Sinod ne-a chemat la mai multă bucurie a vieții creștine, atunci când nu-i uităm pe Domnul, pe Maica Domnului și pe toți Sfinții în rugăciuni, dar și prin chipurile lor care ne privesc din sfintele icoane. Prin cinstirea sfintelor icoane ne apropiem mai mult de Persoanele sfinte și, astfel, sufletele, inimile, casele și viața sunt inundate de o lumină tainică de Sus, pe care o preluăm, o transpunem în faptele bune și o împărtășim și altora, după cum ne învață Evanghelia: *„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.”*²⁰

Dar sfintele icoane, prin frumusețea plină de har și de lumină, ne schimbă și nouă atitudinile, chemându-ne, prin credință și rugăciune, unite cu iubirea de aproapele, la o stare îmbunătățită. Sf. Ioan Damaschinul, în secolul al VIII-lea, ne arată cât de folositoare sunt rugăciunile în fața sfintelor icoane. Ele ne introduc, atunci când ne rugăm, în sfântul lăcaș ca într-o clinică vindecătoare: *„Nu am prea multe cărți și nici nu am timp liber pentru a citi; intru însă în biserică, spitalul obștesc al sufletelor, năbușit de gânduri ca de niște spini. Podoaba picturii mă atrage să mă uit, îmi desfată vederea ca o livadă și, pe neobservate, slava lui Dumnezeu pătrunde în suflet. Am privit răbdarea*

20. Mt. V, 16.

*mucenicului, răsplata cununilor și mă aprind ca prin foc de dorința de a-l imita, mă închin lui Dumnezeu prin mijlocirea mucenicului și mă mântuiesc*²¹.

Precum observăm, asemenea Fiului lui Dumnezeu, Care este Icoana Tatălui²², iar sfinții sunt prelungirea icoanei Fiului, tot așa **omul, creștinul este și el icoană, deoarece este creat după chipul lui Dumnezeu**. Deci prin harul Duhului Sfânt suntem făcuți „după chipul lui Dumnezeu”²³, adică după Model, după icoana lui Dumnezeu, cu scopul de a deveni și noi „icoane” vii. Acest adevăr îl exprimă Sfântul Ioan Damaschin: „*Al treilea fel de icoană este cel făcut de Dumnezeu prin imitare, adică omul (...). Omul (mai) este icoana lui Dumnezeu (...), căci Dumnezeu a zis: «Să facem om după chipul și asemănarea Noastră»*”²⁴. În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur ne îndeamnă: „*Fiți exemplu pentru cei credincioși; în toate dați pildă de fapte bune prin exemplul vieții, astfel ca însuși să fii ca o icoană pusă la vedere*”²⁵.

Iată, așadar, frați și surori, cât de înălțătoare este chemarea noastră la starea harică de „icoane vii”, luminoase și pline de darul lui Dumnezeu, în contextul unor realități sociale, aici și în toată lumea, care ar vrea să ne înfățișeze mai curând drept prelungiri ale spectrului întunecat, trist, sumbru și plin de disperare.

Cât de frumoasă este însă „icoana omului lui Dumnezeu”, luminat, liniștit, blând și smerit, într-o tristă priveliște

21. Sf. Ioan Damaschin, *Cele trei tratate contra iconoclaștilor*, Editura I.B.M.O., București, 2016, p. 43-44.

22. In. XIV, 9.

23. Facere I, 27.

24. Sf. Ioan Damaschin, *op. cit.*, p. 183.

25. Apud Sf. Ioan Damaschin, *op. cit.*, p. 257.

a omenirii îmbolnăvite de păcat, de ură și de violență! Cât de binecuvântată este această zi a Învierii, a Luminii prin care a dispărut întunericul din noi și dintre noi! Cât de mare este bucuria luminării noastre, cei ce am urcat cu Domnul din „iadul“ disperării și din frica morții, în icoana raiului pământesc! Sfintele Paști înseamnă trecerea „din moarte la viață și de pe pământ la cer!”²⁶ Dar nicicând nu putem admira, respecta, cinsti și preamări pe Dumnezeu pentru această mare (mega) Icoană a omului înviat la viața curată, demnă, cinstită și potrivită cu valorile sacre, ca la Sfintele Paști! **Suntem, în acest înțeles, cu toții, icoana învierii vieții curate aici, pe pământ.**

Cât de sfântă este „icoana“ creștinului mărturisitor al vieții, de la pruncușorul din leagăn, din brațele mamei și ale tatălui, în familie. Să lăsăm familia tradițională la locul ei de „icoană a vieții“! Se va naște o lume luminată de Dumnezeu și hărăzită să anunțe una mai curată, mai dreaptă și mai bună!

Să ne ajute Mântuitorul să urcăm cu toții la demnitatea de „icoane“ vii ale Învierii, în suflete, în trupuri, în noi și între noi, acasă, la serviciu, în școală, în universitate, pe stradă, în țară și în lume.

Să-L rugăm împreună, de Sfintele Paști, pe Mântuitorul, să ne ajute, pe mai departe, a fi și a rămâne și noi toți „icoanele“ învierii în satele, în orașele și în casele noastre din Arhiepiscopie, chiar și acolo unde, poate, unora dintre noi nu ni s-a aprins candela luminii și a bucuriei, întrucât frați și surori, tineri, copii ori vârstnici nu avem „ulei“ în „candela“ vieții din cauza sărăciei, a bolii, a singurătății, ori a neputințelor. Să-i ajutăm pe

26. Imnosul Cântării I din „Canonul Învierii“, în *Penticostar*, ed. cit., p. 16.

toți, cu bucurie, să aibă și ei în suflete, în case și în viața lor, prezența noastră luminoasă, daruri de hrană, de îmbrăcăminte și, mai ales, de iubire frățescă, reală!

Să fim, astfel, împreună purtători de lumină! Să credem că „*zidind iubire, urcăm în icoană*“!²⁷ Să rămânem „icoane vii“, acum și totdeauna! **Nimeni să nu fie trist și singur de Sfintele Paști!** Așa devenim, cu toții, mărturisitorii Învierii, ai speranței, ai păcii în suflete, acasă, în lume. De aceea, să ne îmbrățișăm unii pe alții și să ne iertăm pentru Sfânta Înviere: „*Să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi*“!²⁸ „*Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gând să mărturisim*“²⁹.

Hristos a înviat!
Adevărat a înviat!

Al vostru de tot binele voitor și
rugător către Hristos Domnul Înviat,

† **Casian,**
Arhiepiscopul Dunării de Jos

27. Mitropolitul dr. Antonie Plămădeală al Transilvaniei, în volumul de convorbiri „*Zidind iubire, urci în icoană*“, de Ion Onuc Nemeș, ed. Imago, Sibiu, 2003.

28. „Slavă...“ la Laude din „Canonul Învierii“, în *Penticostar*, ed. cit., p. 24.

29. Din Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur și a Sfântului Vasile cel Mare, în *Liturghier*, ed. cit., pp. 168 și 243.